

קונטרס
'לעזרר לבי'
אלול

מבית:
א אידישע הארץ

מהדורה ב' – אלול התשפ"ו

יו"ל בס"ד אלול התשפ"ו, ע"י מערכת הגיליון השבועי 'א אידישע
הארץ' מבית ממלכת התורה והחסד 'סייעתא דשמיא'

A0534186248@gmail.com

ביתן להצטרף לרשימת התפוצה לקבלת הגיליון השבועי במייל הנ"ל
ניתן להוריד את הגיליון השבועי מידי שבוע ברוב אתרי הגיליונות המובילים, כמו כן ניתן
למצוא שם את רוב הגיליונות שיצאו בשנים האחרונות למי שמעוניין
תמיד ניתן לקחת חלק בכלל פעילויות הקודש ע"י 'נדריים פלוס', קופת: 'סייעתא דשמיא'

תוכן המאמרים:

- אדם שלא נולד לעמל כזה או אחר ----- 9
ה' יראה ללבב להתוודע ולהגלות כי
כיפורים כפורים? להתוודע ולהגלות כי
אין אנחנו מתחפשים כעת, רק מוציאים
את האמת החוצה ----- 10
כח התשובה להתוודע ולהגלות הכח
הגדול של תשובה שמגעת עד כסא הכבוד
----- 12
דרשו ה' בהמצאו להתוודע ולהגלות
ההזדמנות הגדולה לנצל כמה שאפשר
היות 'המלך בשדה', לפני שיהיה מאוחר --
----- 14
אין הדבר תלוי אלא בי להתוודע
ולהגלות חובת העבודה לעורר עצמו ולא
לחפש בעיות מסביב ----- 23
להמשיך את החיזוקים להתוודע
ולהגלות גודל העבודה להמשיך האור של
ימים אלו לכל השנה ----- 2
- 1
הלבבות דורש ה' -----
להבין ולהתחבר להתוודע ולהגלות חובת
ההכנה לעבודת הימים ----- 3
מתנת התשובה להתוודע ולהגלות גדולת
המתנה הנקראת 'תשובה' בפרט בימים
אלו, שהקב"ה יושב ומצפה לנו בכל מצב
שנשוב אליו ----- 4
פתחו לי פתח להתוודע ולהגלות כמה כל
חיזוק קטן שלנו חשוב ופועל למעלה --- 7
שובו אלי ואשובה אליכם להתוודע
ולהגלות כי הקב"ה הוא המצווה "שובו
אלי", וממילא ודאי שכל מטרתו היא --- 8
צרת רבים חצי נחמה להתוודע ולהגלות
כי אנו לא לבד במלחמה נגד היצר, ואין

ה' יראה ללבב

כולם מכירים את הסיפור הזה, אך בצורה קצת שונה: יום אחד נכנס אל היכל הישיבה אדם שנראה איש עסקים גדול, זה היה נראה שהוא הגיע בשביל לראות את הישיבה לפני שהוא תורם לישיבה סכום עתק, ולכן כולם חלו מפניו וקדו לו קידה של כבוד. הוא ניגש אל ראש הישיבה, וראש הישיבה לקח אותו לחדרו שם הוא הציג את עצמו כפוליטיקאי ואיש תקשורת בכיר, שמחפש סה"כ חתן לבתו.

ראש הישיבה התעניין בדיוק מה הוא מחפש, והוא הסביר שכמובן הוא רוצה חתן תלמיד חכם, והוא גם מתחייב לפרנס אותו שהוא יוכל לשבת על התורה ועל העבודה בלי שום מפריעים, אך הוא דורש גם שחתנו יהיה 'בעניינים', ולא יהיה מדי 'פרוש' שלא מבין כלום מחייו. ראש הישיבה אמר לו שהוא מוזמן להיכנס שוב אל היכל בית המדרש, ופשוט לבחור מי נראה לו הבחור המתאים.

הוא נכנס אל בית המדרש, ונעמד בארשת כבוד ב'סטנדר שמשמש לאמירת השיעור כללי'. כולם סגרו את הגמרות, וחשבו שוב שכנראה באמת מדובר בגביר גדול שרוצה לומר כמה מילים לפני שהוא בונה לישיבה עוד שני בניינים. זה היה נראה להם מאד מוזר שהראש ישיבה נותן לו ככה בקלות לדבר באמצע הסדר, אך ליבם אמר להם שהראש ישיבה יודע מה שהוא עושה וכנראה הוא מסתמך על דרשת חז"ל "אם אין קמח אין תורה" (אבות ג', י"ז).

לאחר התנצלות על הפרעתו באמצע הלימוד הוא ניגש ישר לעניין, והרצה כך את קושייתו בפני הבחורים המרותקים: 'מי שיוכל לומר לי מי הוא שר הביטחון, אקח אותו חתן לבתי ואדאג לכל מחסורו עד מאה ועשרים'.

בית המדרש הפך למרקחה, ומיד החל ויכוח סוער למה התכוון אותו גביר. קבוצה שלמה של צורבים צעירים סברה שהוא לא התכוון למשהו פשוט, וכתוצאה מכך הם הגיעו למסקנה שככל הנראה הוא התכוון ל'שר הממונה על

מידת הביטחון' - משהו מהעולמות העליונים. קבוצה אחרת טענו שלא מסתבר שהוא דורש מהם להיות בקיאים בשבילי דרקיעא, וממילא חייב להיות שהוא מתכוון למשהו אחר לגמרי. כך הוויכוח התארך שעות ארוכות, כל אחד אמר את שלו, ואף אחד לא הצליח לומר תשובה שתספק את אותו גביר.

הוא יצא משם מאוכזב מאד, ונכנס אל הקדילק המפואר שחנה מתחת לישיבה. שניות ספורות לאחר שהוא התחיל לנסוע הוא גילה בחור רציני שרץ אחריו עם כל הכת, והוא האט לשמוע מה בפיו. הוא פתח את החלון, ואמר לו: 'יש לך תשובה?', הוא אמר לו: 'לא. אבל מה באמת התשובה? מי זה שר הביטחון?'. הגביר חזר אל הישיבה, ואמר לראש ישיבה: 'זה החתן שלי!...'.

להבדיל אלף אלפי הבדלות - "האדם יראה לעיניים וה' יראה ללבב" (שמואל א' ט"ז, ז). האדם שופט עם עיניו כל מיני דברים - איך שהם נראים לו, אך הקב"ה "יראה ללבב". הקב"ה מסתכל אך ורק על הלב, מה נמצא בלב של הבן אדם, מה מעניין אותו ומה הוא מחפש. וזה נוגע לכל השנה אך פי כמה וכמה לימי הרחמים והסליחות, שכל אחד רוצה ומנסה להתעורר ולהתחזק, וצריך לדעת "מה ה' אלוך שואל מעמך".

להבין ולהתחבר

באחד מבתי המדרש בארץ המתפללים נכנסו בהתרגשות בליל יו"ט ראשון של סוכות להיכל בית המדרש כשכולם לבושים בבגדי חג ושמחים בשמחת יו"ט, הם הוציאו מהארון את הסידור, נגשו אל הספסל והתיישבו, והניחו את ידיהם על השולחן עם הסידור. הם הרגישו משהו מוזר, וגילו שהידים של כולם דבוקות לשולחן. פשוט רשע אנטישמי אחד ככל הנראה מרח דבש על כל השולחנות בבית מדרש. הגבאים ישר יצאו לחקור את האירוע, הם עשו כמה בירורים, וגילו שלא פחות ולא יותר – הגוי שעובד בבית מדרש הוא זה שעשה את המעשה המטורף הזה.

הזמינו את אותו גוי לחקירה, הושיבו אותו ושאלו אותו 'מה אתה חושב שאתה עושה?!'. הוא ענה להם 'אתם משוגעים!'. הם לא הבינו מה הוא רוצה, אף פעם הם לא חלמו שהוא כזה משוגע. 'מי משוגע?' הם שאלו אותו, והוא ענה להם שוב 'אתם משוגעים. חודש שלם אני רואה אותכם מסתובבים עם קרניים מוזרות, ומוציאים מהם כל מיני קולות. אח"כ אני רואה את כולם מכניסים לחצר של הבית כנסת הרבה תרנגולות, ומסובבים אותם על הראש. אח"כ פתאום כולם נכנסים לבית כנסת לבושים לבן בלי נעליים. אח"כ אני רואה ברחוב דוכנים שמוכרים בהם כל מיני ענפים מוזרים, וכל אחד מחפש שהענף שלו יהיה עם השפיץ הכי דוקר. מוכרים שם גם סוג של לימונים כאלו שכל אחד מראה לחבר שלו שהלימון שלו הכי יפה. תגידו, השתגעתם?! אם כל זה נורמלי, נראה לי שלמרוח דבש על השולחנות זה ממש לגיטימי... שיהיה שנה טובה ומתוקה'...

בימים האלה אנחנו עושים כל מיני דברים, שמי שלא חושב קצת להבין מה הוא עושה ולהתחבר לדברים נראה כאותו גוי שחשב שלמרוח דבש על השולחנות זה אותו דבר. חשוב לקרוא ולשמוע על עבודת היום, כדי להתחבר ללב של הדברים כמה שיותר.

מתנת התשובה

ר' אריה לויין סיפר שהוא היה מתפלל עם ר' חיים ברלין באותו בית כנסת, וכל שנה מחדש בשבת חול המועד פסח כשהיו קוראים את שיר השירים כולם ידעו שכשמגיע הבעל קורא לפסוק "הנך יפה רעייתי הנך יפה עיניך יונים" הוא עוצר את הקריאה בגלל קולו הרם של ר' חיים ברלין שמתייפח בבכי, וכך מחכה דקות ספורות עד שהוא חוזר לעצמו ומורה שאפשר להמשיך בקריאה כרגיל. פסוק זה מוזכר פעמיים בשיר השירים, וגם בפעם השניה שהיו קוראים את הפסוק הזה המחזה היה חוזר על עצמו, עד שהוא היה מוחה את דמעותיו ומורה להמשיך.

פעם אחת היתה איזה עידנא דחדוותא שר' אריה העיז לגשת אל ר' חיים ולשאול אותו מה הפשט, ובהתרגשות גדולה הוא סיפר לו ככה: לפני שנים הוא התגורר במוסקבה, אז יהדות היתה שם איסור חמור ושמירת תורה ומצוות בפרהסיה היתה מנת חלקם של כמה זקנים בודדים ותו לא. יום אחד הוא הוזמן להתייצב בפני פקיד רוסי בכיר, שחקר אותו שתי וערב על מעשיו – מי האנשים שנימולו על ידו ולמי הוא מגיש שירותי דת. כשאותו פקיד גילה שהוא לא פוצה את פיו ולא מוכן לספר כלום, הוא התקרב אליו ולחש באוזנו: 'ראיתי שאתה איש סוד, מחר בשעה שמונה בבוקר תבוא לבית שלי שם נמצא הבן שלי התינוק, בודאי תדע מה לעשות אתו'. הוא מסר לו את כתובת ביתו,

ובסבר פנים חמורות קרא לפקיד והורה לו להנפיק עבורו הזמנה לחקירה נוספת בשבוע הבא. למחרת בבוקר הוא הגיע לכתובת שניתנה לו, כשבאמתחתו חבויה סכין המילה. במקום המתינה בחרדה אימו של הקצין סבתו של התינוק יהודיה זקנה וצדקנית, שמסרה לו את התינוק בידים רועדות והוא מל אותו לעיניה בזריזות.

שבוע אחר כך הוא הגיע אל החקירה השניה שהיתה למראית עין חקירה רגילה, אך תוך כדי הפגישה הפקיד אמר לו 'תודה שמלת את הבן שלי'. הוא ניצל את ההזדמנות, ושאל 'הרי ההתנהגות שלך סותרת את היהדות, ואתה נלחם בכל דבר שבקדושה. כיצד א"כ את בןך החלטת כן למול?' הקצין השיב לו בקצרה, שאביו היה יושב ולומד תורה בבית כדי שהוא יראה אותו עוסק בתורה ויספוג את האווירה הקדושה. וממילא אפילו שאת הבן שלו הוא מתכנן לחנך בדרכו, הוא רוצה שאם הבן שלו ירצה ללכת בדרכי סבו – הדרך לא תהיה חסומה מלפניו ולכן הוא החליט למול אותו אפילו שזה כרוך בסכנה.

אמר ר' חיים ברלין לר' אריה לוי: חז"ל אומרים שהיונה אף פעם לא מתרחקת מהקן למקום שהיא לא תוכל לחזור ממנו לקן שלה. כל פעם שאני שומע את הפסוק "עיניך יונים" אני נזכר בכך שכנסת ישראל נמשלה ליונה, וממילא כמו שראיתי אצל הקצין הזה – גם עם ישראל אף פעם לא מתרחקים מהקב"ה עד שהם לא יכולים לחזור אליו. תמיד יש להם את האפשרות בכל מצב שלא יהיה – לחזור בתשובה ולהתחיל דף חדש.

אנחנו לא אווזים עד כמה זה חסד עצום ומתנה גדולה שהקב"ה נותן לנו, וכלשונו הזהב של השערי תשובה בתחילת ספרו: "מן הטובות אשר היטיב השם יתברך עם ברואיו כי הכין להם הדרך לעלות מתוך פחת מעשיהם ולנוס מפח פשעיהם לחשוך נפשם מני שחת ולהשיב

מעליהם אפן, ולמדן והזהירם לשוב אליו כי יחטאו לו לרוב טובו וישרו כי הוא ידע יצרם, שנאמר "טוב וישר ה' על כן יורה חטאים בדרך", ואם הרבו לפשוע ולמרוד ובגד בוגדים בגדו לא סגר בעדם דלתי תשובה, שנאמר "שובו לאשר העמיקו סרה".

וכלשון התנא דבי אליהו (יש על זה אפילו שיר): "מעיד אני עלי שמים וארץ שהקב"ה יושב ומצפה להן לישראל יותר ממה שמצפה האב לבנו והאשה לבעלה שיעשו תשובה כדי שיגאל אותם ויבנה להם בית המקדש שלא יחרב לעולם".

יש הרבה סיפורים על גדולי ישראל שכשהם שמעו בשבת מברכין אלול את המילים "ראש חודש אלול" הם רעדו מפחד. וכך סיפר לי יהודי מבוגר שזוכר את זה מ'שערי חסד' איך שר' שלמה זלמן אויערבאך ור' שלום שבדרון ועוד צדיקים שהיו שם כולם רעדו מפחד. וכלשון הידוע של ר' ישראל סלנטר שמלפנים כל איש אחזתו פלצות וכו' (סיפרתי פעם למו"ר רה"י הגרמ"ד רוזובסקי שליט"א על ר' שלום שבדרון, והוא אמר לי שעל ר' שלום הוא שמע משהו אחר. בסוף ימיו הוא היה חלש ולא כ"כ איתנו, והיה לו עובד זר שסייע לו בכל מה שהוא היה צריך. הוא אמר לי שהוא שמע ממקור מוסמך, שהעובד זר הזה ידע שכל פעם שהוא רוצה לעורר אותו קצת הוא אומר לו 'אלול עכשיו'. גם כשהוא כבר לא כ"כ אחז הכל, היו אומרים לו 'אלול' והוא היה קופץ). עם כל זה מספרים שפעם ראו את רבי חיים קנייבסקי זצ"ל בברכת החודש כשאמרו 'ראש חודש אלול' איך שכולו מחוייך ושמח. שאלו אותו מדוע הוא כ"כ שמח, והוא השיב: איפה מצאנו שופט שאומר לנידון לפני המשפט כל מיני עצות כיצד הוא יכול לזכות בדין והוא עוד נותן לו זמן ליישם אותם?

אין שמחה יותר גדולה מזה שאנחנו יודעים שהקב"ה נותן לנו הזדמנות ואפשרות בכל מצב שלא יהיה להתעורר להתחזק ולחזור בתשובה.

פתחו לי פתח

מעשה אמיתי שארע בארה"ב לפני כמה שנים: אינסטלטור מומחה נסע בכביש ראשי, ובאמצע הנסיעה הוא התחיל להרגיש יובש וצימאון בלתי נתפס, שהוא היה חייב לשתות כמה כוסות מים לפני שהוא ממשיך בנסיעה. הבעיה היתה שזה היה באמצע כביש ראשי, והתחנת דלק הקרובה היתה רק במרחק של כמה עשרות קילומטרים. הוא לא ידע מה לעשות, עד שעלה בליבו רעיון נועז ועוצמתי. הוא עצר את הרכב בשולי הכביש, פתח את תא המטען והוציא ממנו את ארגז הכלי עבודה שלו, קדח חור בצינור שהיה פרוס בשולי הכביש, מילא ממנו בקבוק מים, וסתם את הצינור בסתימה מקצועית שלעולם לא יגלו שאי פעם היה שם חור. הוא הרטיב את שפתיו והרווה את צימאוננו, עד שחזרו אליו כוחותיו והוא המשיך בדרכו.

לאחר כמה ימים הגיעו אל ביתו כמה שוטרים גברתנים, וציוו עליו להתלוות אליהם. הוא אמר להם שברור לו שזה טעות כי באמת לא זכור לו שהוא עשה איזה שהוא דבר שנוגד את החוק, אך הם לא שמעו אותו בכלל והוא מצא את עצמו בתוך ניידת כשהוא כבול באזיקים בדרכו אל תחנת המשטרה. הוא הגיע אל חדר החקירות, שם בפנים חמורות סבר הסביר לו החוקר את מעשיו החמורים: לא רחוק מאיפה שחתכת את הצינור יש מפעל שלם של תרופות, שם בין היתר מייצרים כדורים להרזיה. הכדורים האלה מיוצרים מחומצה חזקה, ששורפת את השומנים שבגוף. החומצה מתערבבת עם מים במינון מדויק, כי אם יהיה קצת פחות מים זה יהיה מדי חזק וזה מסוכן מאד, ואם יהיה קצת יותר מים זה כבר יהיה בלי תועלת. הצינור אותו קדחת היה הצינור שהוביל את המים למיכל בו התערבבו המים והחומצה.

ברגע שהורדת בקבוק קטן של מים מהמינון של המים שהיו אמורים להגיע לחומצה, זה כבר הספיק שחמש מאות איש שבלעו את הכדורים האלה מאז מתו (!).

הסיפור הזה התפרסם כשהוא קרה, ועשה רעש גדול כיצד בן אדם לא יכול לדעת מה הוא פועל במעשה קטן שהוא עושה. וזה מסר עצום לעבודת ה' כל השנה, וכ"ש בימים אלו בהם כולם מנסים להתחזק ולחזור בתשובה והרבה אומרים לעצמם 'מה שווה החיזוק הקטן הזה'. צריך לדעת שכל חיזוק הכי קטן שלא יהיה – בשמים הוא עולמות, ואפי' שאנחנו לא תמיד מבינים את זה כמו שהכפרי לא מבין כיצד בלחיצה קטנה על הכפתור של המעלית הוא יגיע לקומה מאה, אין לנו מושג כמה כל מעשה טוב וכל חיזוק קטן שאנחנו עושים פועל בשמים.

שובו אלי ואשובה אליכם

היה איזה מלך שהולך כרוז בכל המדינה בה הוא מלך, שכל מי שיבוא אליו לארמון יקבל עשר אלף דולר במזומן. כמובן שהרחובות המובילים אל ארמון המלוכה התמלאו כל הזמן בעוד ועוד אנשים, שפני כולם היו מועדות אל היעד הנכסף – ארמון המלוכה שם הם יקבלו עשר אלף דולר. כשהם התקרבו אל ארמון המלוכה הם נדהמו לגלות, שאין סיכוי אפילו להתקרב אל הארמון. מסביב לארמון דהרו כלבים נמרים ואריות מפחידים, וחרבות גדולות הונפו לכל עבר על ידי שומרים מפחידים ומגושמים. כמובן שרוב ככל הציבור חזרו על עקבותיהם באכזבה, אך היו קבוצה שניסו בכל אופן לא לפספס את הסכום הגדול שהמלך הבטיח. הם ניסו להתקדם אל אף ההפרעות, אך גם הם לא הרבה אחר כך חזרו אחורה.

היה קבוצה קטנה שלא ויתרו, והם הסבירו את עצמם יפה: המלך לא מעוניין שכל תושבי המדינה ימותו. אם הוא בעצמו קרא לנו להגיע לארמון, והוא יודע מה הולך מסביב לארמון שלו, כנראה הכל בסדר. הוא פשוט רצה לראות אם אנחנו סומכים עליו או לא. הם המשיכו בדרכם למרות שזה היה מפחיד, והגיעו עד המלך בלי שקרה להם כלום שם הם קיבלו עשר אלף דולר.

אמר הבעל שם טוב הקדוש זיע"א: לפעמים אנשים עוברים נסיונות או קשיים כל שהם, והם נשברים באמצע הדרך וחוזרים אחורה. אנו צריכים להפנים שהקב"ה הוא זה שהורה לנו "שובו אלי ואשובה אליכם", והוא גם זה שהניח את כל הנסיונות והקשיים בדרך. ממילא ברור שהוא לא מחפש שניפול או נשבר ח"ו, אלא רק שנתקרב אליו ונרוויח - "ואשובה אליכם" - קרבת אלוקים.

צרת רבים חצי נחמה

הרבה חושבים ש'הם זה משהו אחר'. 'אני באמת כבר לא משהו'. וזה טעות חמורה שחייבים להסיר, כי אנחנו חיים בעולם של שקר. וגם אם כולם משחקים אותה כאילו אצלם הכל זורם בקלות, אפשר להיות בטוחים ש'אין מושלם בעולם', ו"אדם לעל יולד". וכפי שמסופר על בעל ואישה שהיו רבים כל הזמן מי ישטוף את הכלים במטבח, עד שהם הגיעו להסכם שיום הבעל שוטף יום האישה שוטפת. הבעל היה אדם מגושם ואימתני, שכשהיה שוטף בעצבים את הכלים לאחר ארוחת צהריים היה נשבר לו כל יום צלחת אחת לפחות. ביום הראשון הוא לא ידע מה לעשות, עד שעלה בליבו רעיון פשוט ללכת לקנות כזאת צלחת חדשה. הוא הגיע אל החנות שם קנו הם את הסט של הכלים, ולאחר ששילם טבין ותקילין בעל החנות הסכים לפתוח לו את

המארגז ולמכור לו צלחת אחת בודדת. כך זה חזר על עצמו וכל יום שהיה התור שלו לשטוף הוא היה הולך אח"כ לקנות צלחת חדשה. יום אחד כשהיה התור של האישה, נשבר לה בטעות צלחת אחת. קורה. היא כמעט התעלפה כי הא פיחדה שבעלה יהרוג אותה, אך מהר מאד עלה בליבה הרעיון של בעלה - ללכת לקנות צלחת חדשה. היא הגיעה אל החנות, וכשכולה מבוהלת היא בקושי הצליחה להסביר מה היא רוצה והיא התחננה למוכר שימכור לה צלחת אחת. המוכר אמר לה שהוא מתנצל, כל השבועות האחרונים היה כאן בן אדם שהגיע כל יום אחר הצהריים וביקש כזה צלחת. הכל נגמר כבר...

אנחנו לא לבד, כולם עם קשיים וניסיונות. גם אם כולם נראים לנו כאלה שכל חייהם מלאים בשמחה ובטוב לבב, בפנים הכל נראה אחרת.

כיפורים כפורים?

אדם אחד שהיה יהודי מכובד שעבד את קונו כמו שצריך, ישב ולמד, התפלל שלש תפילות בכוונה, יום אחד התחיל ללבוש בגדים של איכר ולעבוד בעבודות מבוזות מכל מיני סוגים. הוא נהג לנסוע אל רבו אחת לתקופה, ואת זה הוא לא הפסיק, ולא רק שהוא לא הפסיק - כשהוא היה נוסע אל הרב שלו הוא היה מוציא מהארון את הבגדים הישנים, ולובש אותם כי לא היה נעים לו שהרב שלו יקלוט שהוא כבר לא מה שהוא היה פעם. יום אחד הוא עשה חשבון נפש ואמר לעצמו: על מי אני עובד? אם זה מה שאני עכשיו, למה שאני יעשה הצגות סתם כאילו אני מישוהו אחר? והוא החליט שהוא נוסע אל הרב שלו כמו שהוא. הוא חשש קצת להיכנס ככה אל הקודש פנימה, אך לאחר כמה היסוסים הוא החליט שהוא לא סופר אף אחד והוא קופץ למים.

הוא נכנס בארשת כבוד, הוא היה בטוח שהרב לא יזהה אותו עם הבגדים המלוכלכים האלה ורעמת השער שעמדה מעל ראשו, אך מיד הרב שאל אותו: 'מה קרה לך?' הוא ענה לרב שעד היום כל השנים האחרונות הוא חי בהצגה, ועכשיו הוא החליט שהוא שלם עם עצמו ומי שיש לו בעיות שיעשה משהו. הרב אמר לו 'אני תמיד ידעתי שאיך שאתה מגיע אלי זה לא איך שאתה הולך בבית, אך חשבתי שאיך שאתה מגיע אלי זה הלבוש המקורי שלך, ורק ביום יום שאתה בעבודה יש לך ניסיון גדול שאתה לא עומד בו ולכן אתה לא לבוש ככה. עכשיו אני מגלה שזה הלבוש המקורי שלך, וזה מה שהייתי בהלם.

כל אחד מנסה להתחזק ולהתעורר כמה שהוא יכול, אך לפעמים יש מחשבה שהורסת את כל ההתעלות והחיזוק המיוחד שהאדם מקבל בימים האלה. האדם חושב לעצמו: פורים עכשיו? מה זה ההצגה הזאת? הרי ברור שכמה ימים אחרי שיעבור יו"כ הכל כבר יחזור אחורה ולא ישאר כלום מכל מה שהתעוררתי, אז בשביל מה כל החיזוק הזה? צריך להחדיר לעצמינו שאיך שאנחנו נראים בימים האלה זה איך שאנחנו באמת. עכשיו הכל יוצא החוצה. "בר"ה יצא יוסף מבית האסורים".

כל השנה אנחנו שקועים בשגרת החיים ועוברים את ניסיונות התקופה, וזה מה שגורם לנו להיראות ככה. עכשיו אנחנו באים לקב"ה עם הבגדים האמיתיים שלנו, מורידים את התחפושת, וכך בעז"ה נזכה לשנה טובה ומתוקה. חשוב לחשוב על זה כדי לא להישבר מה שווה כל העבודה שלנו עכשיו, אך לא פחות חשוב לחשוב על זה כדי להבין שאנחנו באמת משהו אחר, ולנסות להמשיך כמה שאפשר גם אחרי הימים הנוראים להוציא את האמת החוצה.

כח התשובה

שמעתי מעשה מבהיל שהיה אצל מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, שבחור אחד הגיע אליו ושאל אותו שהוא נפגש עם בחורה מצויינת לגמרי וכלילת המעלות, ולאחר כמה פגישות היא גילתה לו שרח"ל בצעירותה כמה שנים קודם היא עברה עברות חמורות מאד שאין כאן המקום להזכירם, וב"ה היא שבה בתשובה שלמה והכל כבר כלא היה. היא אמרה לו שהיא אמיתית ולכן היא מספרת לו קודם, שלא יהיה בסוף מקח טעות. הוא נבהל מאד וביקש להתייעץ עם מרן הגראי"ל זצוק"ל, וכך עשה. הוא נכנס בחרדה אל הקודש, ובגמגום הוא הרצה את שאלתו כשכולו רועד מפחד שיעיפו אותו מכל המדרגות על ההו"א שהיתה לו לקחת אותה.

מרן הגראי"ל זצוק"ל אמר לו 'בטח! תיקח אותה! יש לך נס שהיא לא באה להתייעץ איתי'. הבחור לא הבין מה הרב אמר לו, וחשב שהרב לא שמע טוב. הוא חזר על שאלתו שוב, והדגיש שהיא עשתה עברות חמורות והאם יכול לקחת אותה. הרב חזר שוב ואמר לו 'תחטוף אותה, אך יש לך נס שהיא לא באה גם להתייעץ איתי'. הבחור לא הבין כיצד נתהפכו היוצרות, עד שלבסוף הרב הסביר לו כך: היא 'בעלת תשובה', ו'מקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד'. לכן זה מציאה גדולה, ותחטוף אותה לפני שיקדמך אחר. אך מאידך אתה אפיקורס מושלם שכופר בכח התשובה, ובהחלט אם היא היתה שואלת אותי הייתי אומר לה שמגיע לה משהו יותר נורמלי.

שמעתי מאברך חשוב דבר עצום ונשגב, על המעשה המובא בגמרא בב"ב פ"ה ע"א ברבי שעגל שהיה בדרך לשחיטה הכניס והסתיר את ראשו תוך גלימתו של רבי. הגמ' מספרת שהעגל בכה, ורבי אמר לו 'לך

כי לכך נוצרת'. בשמים שמעו את זה, ואמרו שיהיה לו יסורים. השאלה שמתבקשת מאליה, שזה טענה נכונה. כיצד כל היום וכל הלילה שוחטים עופות ובהמות לאכילה? זה ההתר! כי לכך נוצרת! שכל החיות וכל היקום נברא בשביל לשמש את בני האדם. אז מה לא היה טוב בדברי רבי לעגל 'לך כי לכך נוצרת'?

אותו אברך אמר פשט עצום: נכון ששורת הדין אומרת שאין לעגל זכות טענה כי לך הוא נוצר, אך ברגע שהוא הכניס את ראשו תוך גלימתו של רבי והתפרץ בבכי, פה כבר אין 'שורת הדין'!

ואותו אברך הוסיף שכך זה בימים אלו אצל רבונו של עולם: נכון שלפי שורת הדין אין לנו שום זכות טענה ואם עשינו עברות מגיע לנו את מלוא חומרת הדין המשפט והעונש, אפ"ה - אם אנחנו ניפול לפני ריבונו של עולם בתחנונים כאותו עגל ונאמר לקב"ה "אין לנו מלך אלא אתה", לא יהיה לשורת הדין מקום בכלל. כי כשהקב"ה רואה יהודי שמגיע אליו עם תשובה אמיתית מכל הלב, הוא כביכול אינו יכול לעמוד בזה, ומקבל את התפילות לרחמים ולרצון.

דרשו ה' בהמצאו

שמעתי ווארט נפלא מידידנו הרב דוד קצבורג שליט"א בעל מגדניית קצבורג המפורסמת, על ההיתר שכתוב בתחילת פרשת כי תצא "ולקחת לך לאשה". רש"י הקדוש מסביר מדוע התורה התירה לקחת בשעת מלחמה גויה שהוא חושק בה, שאם לא יטלנה בהיתר יטלנה באיסור. שאל הרב קצבורג: כולנו יודעים שהקב"ה לא מביא לאדם ניסיון שאינו יכול לעמוד בו. מה א"כ הפשט שאם לא יטלנה בהיתר יטלנה באיסור? וביאר הרב קצבורג, שכתוב "וראית בשביה" וכו', ורק אח"כ כתוב "וחשקת בה - ולקחת לך לאשה". שזה הלך שקודם חטא

והסתכל בה – שעל זה יכל להתגבר, ואז אחרי שהכניס את עצמו לזה – הוא כבר נפל בפנים ואם לא יטלנה בהיתר יטלנה באיסור. לפעמים התביעה על בן אדם היא לא על מה שעשה עכשיו, כי באמת הוא כבר לא יכל לשמור על עצמו ולא היה לו מה לעשות. אך התביעה היא על מה שהכניס את עצמו לזה. איכא דרכא אחרינא!

גם בקשר לימים אלו צריך לזכור שעכשיו יש ביכולתנו לשנות, ואח"כ אפי' שנהיה כבר בפנים – יתבעו אותנו על שבהתחלה לא דאגנו לתקן את מה שהיה צריך לתקן. וכמו שסיפר כ"ק האדמו"ר בעל ה'נתיבות שלום' מסלונים זיע"א, שבצעירותו הוא נרדם יום אחד וחלם שעבר אלול עבר ר"ה עבר יו"כ, ואף עבר חג הסוכות וכעת הוא עומד במוצאי שמחת תורה וכל התכונות שהוא תכנן לעשות בימים הקדושים האלו – הוספת שעות לימוד וחיזוק בהרבה עניינים פרחו הלכו להם. הוא החל לפרוץ בבכי תוך כדי שהוא מתעורר, ומגלה שעכשיו סה"כ ערב ר"ח אלול. כולו התמלא שמחה על שעדיין ההזדמנות בידו, לתפוס את עצמו ולהתעלות לפני יום הדין.

יש מעשה שארע אצל אחד האדמורי"ם בדור הקודם שבסעודת פורים הבדחן שעמד שם לשמח את הציבור דיבר ודיבר עד שכבר התחיל לגלוש לדברים לא כ"כ לעניין, והרבי עצר אותו. הבדיחה שמבחינת הרבי עברה כל גבול ושם הוא עצר אותו, היתה סיפור על אחד ששאל מדוע בברכת הלבנה כולם קופצים (במילים "כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגוע בך"), ואילו בברכת אשר יצר שהיא ברכה חשובה מאד אף אחד לא קופץ. ואותו בדחן סיפר שענו לו פשוט: אם היית מברך ברכת אשר יצר פעם בחודש אתה גם היית קופץ... אותו בדחן היה ת"ח גדול, והוא רצה כדרך הבדחנים בדורות הקודמים להכניס פה מסר עצום. אמנם הרבי אחז שעם כל זה לא סיפור

שלענניין לספר אותו, אך המסר מהסיפור הזה חזק מאד: לא כל יום אלול! אם היית חי את זה שאלול זה רק פעם בשנה אתה גם היית קופץ! עכשיו "המלך בשדה" כלשון הספה"ק, וצריך פשוט לנצל את זה ולהתעורר לפני שיהיה מאוחר.

למלכת אנגליה שמתה לפני שנתיים היה מנהג מעניין, שכל שנה היא נוסעת לתקופה קצרה לבריטניה שם היא פושטת בגדי מלכותה ומתנהגת כאזרח פשוט, בשביל לנוח קצת מעול הממלכה הגדולה ולאגור כוחות לתקופה הבאה. שני שומרי הראש שלה היו נוסעים איתה, אך חוץ מהם אף אחד לא היה מגיע איתה. פעם אחת כשהיא היתה בבריטניה היא יצאה לטיול קצר עם שומרי הראש שלה, שם היא פגשה זוג זקנים שהתעניינו מהיכן היא. היא סיפרה שהיא מלונדון. הם שאלו מאיזה רחוב, והיא נקבה בשם של הרחוב בו נמצא ארמון המלוכה. הם התפלאו מאד, ושאלו אותה: את רואה כל יום את המלכה? היא אמרה: כן. והיא הוסיפה שאלו הם שומרי הראש של המלכה.

הם ממש התרגשו וביקשו להצטלם עם שומרי הראש של המלכה. היא קמה וצילמה אותם ביחד כשהם מאד מרוגשים, והם ביקשו ממנה שהיא תשלח להם אח"כ את התמונה. כשהיא שלחה להם את התמונה נכתב מתחת לתמונה: תמונה שצילמה מלכת אנגליה – אזרחים עם שומרי הראש שלה (מעשה אמיתי!). הם רצו לקבור את עצמם והתחרטו חרטה גדולה על זה שהם עשו שטות ופספסו תמונה שהיתה שווה הרבה יותר – תמונה עם המלכה בעצמה. דובר שהתמונה תימכר בהון עתק, איני יודע מה קרה בסוף. אך המסר פה עצום: חבל שנתחרט אח"כ, ונכבוש פנינו בקרקע מרוב בושה – מדוע לא ניצלנו את ההזדמנות המיוחדת שהמלך בעצמו מסתובב חפשי

בתוכנו וכל מי שרוצה פשוט יכול להתקרב. דרשו ה' בהמצאו, קראוהו בהיותו קרוב!

היה איזה מלך עשיר גדול שביקר אצל מלך אחר ממדינה סמוכה, וצדו עיניו משהו מיוחד שהוא החליט שהוא חייב שיהיה את זה גם לו. זה היה גביע ענק משהו מיוחד, שעשוי מזהב טהור משובץ באבנים טובות ומרגליות. הוא קרא לעוזרו האישי, וביקש ממנו שידאג למצוא לו את הצורך הכי וותיק והכי מומחה ברחבי הממלכה. הוא נסע והסתובב במשך כמה שבועות ברחבי הממלכה כולה, עד שהגיע אל אחד שכולם הודו שבאמת אין יותר ממנו ואותו ככל הנראה המלך מחפש. הוא נכנס אל אותו צורך שהיה כבר ישיש מופלג, ואמר לו שהוא בא אליו בשליחות המלך בעצמו שקורא לו בשביל משימה חשובה שהוא רוצה להטיל עליו. הוא לא הבין מה המלך יכול כבר לרצות ממנו, אך א"א לסרב לכזה בקשה והוא הצטרף לעוזרו האישי של המלך חזרה אל הארמון.

כשהגיעו הוא נכנס בהתרגשות לשמוע מה המלך רוצה למסור לו, והמלך סיפר לו על הגביע המיוחד אליו נחשף בביקורו אצל המלך השני, והוא גילה בפניו שברצונו שיכין לו כזה גביע שיהיה מוכן עד לשנה הבאה. הוא סיפר לו שהוא מתכנן לערוך מסיבה מיוחדת בעוד כשנה לכל נתיני הממלכה, ושם הוא יחשוף בפני כולם את הגביע הענק והמיוחד. הוא אמר לו שכעת הוא מעביר אותו אל שר האוצר, והוא יתן לו כל מה שיבקש בשביל הכנת הגביע המיוחד, כמה זהב וכמה אבנים טובות ומרגליות שירצה. הוא לקח כמות שאמורה להספיק לפחות לשלושה גביעים כאלה, אך שיהיה בטוח.

אותו צורך כבר לפני שנים יצא לפנסיה, וממילא יש הרבה דברים שהרבה זמן הוא לא יכל להרשות לעצמו. הוא ערך קניה גדולה עבור

ביתו, וכל התקופה הקרובה הוא הסתובב במסעדות למיניהם שהוא כבר שכח איך הם אמורות להיראות. כעבור אחד עשרה חודש הוא פותח את היומן, ומגלה שתוך חודש הוא אמור להיות בארמון עם הגביע המיוחד. הוא חשב להתיימשך כבר ולקבור את עצמו, אך הוא החליט שעכשיו חודש שלם הוא עובד יומם ולילה עד שהכל יצא מושלם בצורה הכי טובה שיכולה להיות. אך מה לעשות שכבר לא נשאר לו כמעט כלום מכל חומרי הגלם שלקח משר האוצר להכנת הגביע? הוא חזר אל הארמון ואמר שזה כבר כמעט מוכן, ורק הוא צריך עוד קצת זהב ועוד כמה אבנים טובות בשביל הגימור. הסתכלו עליו בעיני עגל, אך המלך אמר לתת לו את כל מה שיבקש.

הוא יושב יומם ולילה, עד שיצא לו גביעון של לחיים אך באמת משהו מיוחד. הוא אמר לעצמו שברור שעדיף ככה מאשר גביע גדול ולא משהו. הוא הכניס את הגביע בתוך קופסת עץ קטנה, ועטף את זה בהרבה צלופנים יפים שיראה גדול ומרשים. כך הוא הגיע אל המסיבה שהמלך ערך ומול כולם הוא הוריד את כל העטיפות והגיש למלך את הגביע היוקרתי. המלך הביט בו כלא יודע מה לומר ואמר לו: מה נראה לך שעשית? זה באמת משהו מיוחד, אך בניתי על משהו הרבה יותר רציני. הוא אמר למלך: אדוני המלך, אתה צודק. אני פשעתי. נגררתי ולא אחזתי שאני לא יספיק לעשות את מה שביקשת. אני בכל אופן תפסתי את עצמי בתקופה האחרונה, והחלטתי לעשות כל שביכולתי בשביל לשמח אותך. בבקשה תיתן לי עוד שנה, ועד אז אני יעשה לך כבר משהו באמת רציני כמו שביקשת. המלך קיבל את דבריו, ואמר לו: שהכל בסדר.

המסר מובן מאליו. אפי' שקיבלנו את כל האמצעים לעבוד את הקב"ה כראוי ועם כל זה נמרחנו ולא תפסנו את עצמנו כראוי במשך השנה,

אנחנו יכולים עכשיו בשבועות האחרונים לתפוס את עצמנו ולהכין למלך גביע מיוחד אפי' קטן, שיספיק לכל הפחות לרצות את המלך שיתן לנו עוד שנה להתנהג כראוי ולקיים את כל מה שהוא ביקש.

סיפר יהודי אחד בעל משפחה ברוכת ילדים בלעה"ר, שקנה דירה וגילה שהמטבח ממוקם בדיוק מול הפתח של הבית, כך שכל מי שעומד בפתח רואה את כל הבלגן והלכלוך ששורר שם. הוא רצה לשנות את זה, ולכן הוא ניסה לברר בכמה יכול להסתכם הנזק. הוא בירר איזה אנשים שהוא מכיר התמודדו עם כזאת בעיה, ויצא לו שתי משפחות שהוא מכיר אישית שהיה להם את הבעיה הזאת והם טיפלו בה בהצלחה. הוא הגיע אל המשפחה הראשונה, ניגש אל בעל הבית, והסביר לו בשביל מה הוא הגיע. בעל הבית הביא לו לשתות כוס מים, דיבר איתו קצת על דא ועל הא בשביל להרגיע אותו, ובסוף הוא פלט מפיו את המילים המלחיצות: 'לי הסיפור הזה עלה שבעים אלף שקל'. הוא כמעט התעלף, וישר הוא אמר לעצמו 'לי זה לא רלוונטי'.

בכל אופן הוא החליט לבדוק גם אצל המשפחה השניה, אולי הם עשו את זה אצל מישהו שלוקח פחות כסף. הוא ניגש למשפחה השניה, הוא כבר היה מוכן גם לשמוע שזה עולה מאתיים אלף שקל, ולכן הוא אמר לבעל הבית 'אל תביא לי כוס מים ואל תעכב אותי, תגיד לי רק כמה זה עלה לך'. בעל הבית ענה לו בקצרה, 'יכול להיות שאחרים עושים את זה יותר זול, לי זה עלה שבע מאות חמישים שקל'. הוא לא הבין מה קורה פה. איך זה הגיוני? ענה לו הבעל הבית הסבר פשוט: המשפחה השניה קנתה את הבית ככה, ולכן עלה להם הרבה כסף לשנות. כי אם רוצים להזיז את המטבח זה לא רק להזיז את הארונות, זה לעקור ולהקים מחדש את כל התשתיות של המים החשמל והגז. אנחנו קנינו דירה על הנייר, וגילינו את זה עוד לפני שהתחיל הבניה -

שהמטבח הולך לעמוד מול הכניסה. ניגשתי אל האדריכל ושילמתי לו שישנה בתוכנית את המיקום של המטבח, זה עלה לי שבע מאות חמישים שקל.

המסר פה הוא עצום: כעת נכתב התוכנית מה יהיה איתנו בשנה הקרובה ובכל החיים. גם אם זה כבר נכתב, אפשר לשלם קצת ולשנות. עוד מאד התוכנית כבר תצא לפועל והבניה תחל, וזה יהיה מאד מסובך לשנות.

וכמו הסיפור הידוע שסיפר הרב פינקוס זצ"ל שפעם אחת הגיע אל השכונה שלהם באופקים קרוון חדש שישמש כבית מדרש. המנוף הוריד את הקרוון כמעט עד לאדמה, ואז ארבעה אנשים שעמדו מארבעת צידי הקרוון כיוונו בידיהם את הקרוון עד שהיה ישר, וכך המנוף הוריד אותו לאדמה. לאחר שהמנוף נסע הם נכנסו לבית מדרש וגילו שהוא מונח הפוך. אמנם הוא ישר ולא עקום, אך הארון קודש אמור להיות בצד השני. הם ניסו לחשוב מה אפשר לעשות, ולבסוף התקשרו אל המנוף שיחזור לסדר את העניינים. היה שם ילד אחד שלא הבין: כמו שכשהורידו את הקרוון סובבו אותו עם הידים, כך עכשיו יעמדו ארבעה אנשים מארבעת צידי הקרוון ויסובבו אותו שיהיה בכיוון הנכון? הרב פינקוס סיפר שהוא מאד נהנה מהשאלה, ואמר שיש כאן מסר עצום: בימים האלה אנחנו למעלה, אפשר עדין בקלות לסובב ולהזיז. אח"כ יצטרכו מנוף מיוחד בשביל זה.

יום אחד רחובות העיר היו מלאים במודעות גדולות וצבעוניות, המבשרות על קורס חדש שנפתח בו ילמדו את המקצוע המבוקש (לא פחות ולא יותר) - 'יישור בננות'... במודעות היה כתוב כי הקורס הוא מזורז - עם חמשה מפגשים בלבד, והוא במחיר מיוחד לחמישים הנרשמים הראשונים: 10,000 ₪ בלבד. 2,000 ₪ בלבד כל מפגש. שורה

נוספת ומשמעותית נצצה מתחת לכל זה, בה הופיע הדבר שמשך את מאות הנרשמים: 'עבודה מובטחת לכל הנרשמים מיד עם סיום הקורס'. אנשים מסתובבים תקופות ארוכות בלי עבודה נורמלית מסודרת, עכשיו סוף סוף הם יגיעו אל המנוחה ואל הנחלה...

מאות הנרשמים מוינו ושובצו בקבוצות של עשרים, כשלכל קבוצה נקבע באיזה שעה ובאיזה יום בשבוע הקורס שלהם יתקיים. המשתתפים הגיעו בהתלהבות ובהשתוקקות לקורס שישנה את עתידם הכלכלי אחת ולתמיד... וקיבלו שם פטנט ייחודי כיצד לישר בננות, פשוט להלביש על הבננה כשהיא מתחילה לצמוח כמין בקבוק מפלסטיק - שבלונה ישרה, שהבננה תצמח לתוכה וממילא תצא ישרה כי לא יהיה לה לאיפה להתעגל. הדברים הומחשו באריכות עם מצגת על האופן שהבננות גדלות, כשלאחר מכן הוכנס לחדר עץ בננות והמשתתפים תרגלו את הדברים בצורה מוחשית.

הקורס הסתיים, המשתתפים יצאו בהתלהבות עם סיפוק עצום על המקצוע המבוקש שבידם, ותמיהה רבתי איך אף אחד לא חשב על הרעיון ה'מטורף' הזה עד היום... הם אף קיבלו תעודה ססגונית מיוחדת עם הולוגרמה רשמית, בה מופיע שזה פטנט רשום ורק מי שמחזיק 'תעודת זהב' כזאת הנושאת את התואר 'מיישר בננות בכיר' - רשאי לעבוד בעבודה זאת בצורה רשמית ומפוקחת בהתאם לחוק. הם ניגשו אל מוסר הקורס שקרא לעצמו 'פרופסור' לענייני בננות, הודו ל'כבודו' על הקורס המיוחד, ויצאו לשדות שמגדלים בהם בננות להציע את עצמם לעבודה. הם הסתובבו בשדות רבות של בננות והראו את התעודה 'המיוחדת' שבידם, אך לשווא. בעלי השדות טענו שחבל להם להשקיע בזה, כשהספקים רוכשים את הבננות כמות שהם ישרות. כולם חזרו בזה אחר זה למוסר הקורס, ובכו שאף אחד לא מוכן

לקבל אותם לעבודה. הוא אמר להם שהם לא אחזו שיש להם ביד מקצוע הרבה יותר מכובד והרבה יותר רווחי, כל אחד מהם יכול לפתוח כזה קורס, ללמד את 'סודות המקצוע' ולעשות הרבה כסף...

אחי הג"ר הלל שליט"א (בעל ה'חידושים מפתיעים' על אגדות חז"ל ועוד) מסר תקופה ארוכה בקביעות שיעורי תורה באחד מבתי הכלא. יום אחד הוא סיפר לאסירים בשיעור את הסיפור הזה, ואחד האסירים הרים את אצבעו וסיפר שהוא עבד בזה. הוא חשב שהוא מתכוון בצחוק, אך הוא סיפר שיום אחד חשבו קבוצה של מגדלי בנטון שהרעיון הזה יביא הרבה תועלת בגלל כמויות הבנטון שנשלחות לחו"ל, שאם הם יהיו ישרות - הם יתפסו הרבה פחות מקום וזה יחסוך להם הרבה כסף כי כל מכולה שעולה לאונייה כרוכה בתשלום משמעותי מאוד (היה תקופה שניסו לעשות את זה גם באבטיחים שיהיו מרובעים בשביל שיתפסו פחות מקום במשאיות).

הם שילמו לקבוצת אנשים שילבישו על הבנטון כשהם מתחילות לצמוח כמין בקבוקי תינוקות צרים וארוכים, שהבנטון יגדלו לתוכם בצורה ישרה. זה עבד תקופה מאוד קצרה, עד שמישהו מהם עשה חשבון שזה לא רווחי - ההוצאות של העובדים והתקלות שקראו לא פעם ולא פעמיים - שנדחפו שתי בנטון בבקבוק אחד והתחברו וכדו'. כמו שאת הבנטון אפשר ליישר רק כשהם בתחילת הגדילה, ואחרי שהבנטון כבר גדלו - אם ניסו ליישר אותם הם ישרו, כך זה בכל מה שקשור לעבודת ה'. אם נתפוס את עצמינו בזמן ונעשה את מה שצריך לעשות מתי שצריך, נוכל להשיג הרבה בקלות. משא"כ אם נזכר מאוחר מדי, זה יהיה מאוד מסובך.

שמעתי סיפור נורא מהגה"צ ר' משה חיים גלוסקין שליט"א משגיח דישי"ק חמד, סיפור שהוא שמע בפוניבז' מהמשגיח ר' יחזקאל

לוינשטיין זצוק"ל. המשגיח סיפר שיום אחד הוא נסע במונית והנהג סיפר לו שיש לו חבר שחזר עכשיו בתשובה. המשגיח שאל אותו 'מה קרה?', הוא סיפר שהם היו ביחד באיזה ג'ונגל בדרום אפריקה, וחבר שלו עמד על יד אחד העצים. פתאום צץ לידו נחש 'קובר' מסוכן, הוא זעק "שמע ישראל" והוא ניצל. אז הוא החליט לחזור בתשובה.

שאל אותו המשגיח 'נו, מה איתך?'. ענה לו אותו מסכן בתמימות: אלי לא התקרב ביינתיים שום נחש...

למה מחכים?!

אין הדבר תלוי אלא בי

לפני יום כיפור חבר סיפר לי על מכירה מוזלת ומיוחדת של זכוכיות מגדילות לבדיקת אתרוגים, משהו משוכלל במיוחד שמגדיל פי שישים בכמה עשרות שקלים. הבאתי לו את הסכום שזה עלה, וביקשתי ממנו שיקנה גם בשבילי אחד. זה היה נראה באמת משהו מיוחד, ופתחתי את זה בשביל לראות אם באמת זה כזה עוצמתי כמו שעשו את זה. הלכתי אל מכירה של ארבעת המינים, הסתכלתי עם זה על כמה אתרוגים, והנה חשכו עיני. כל האתרוגים שבדקתי היו עם נקודה שחורה בשליש העליון (נלחצתי אולי כל השנים האחרונות היה לי אתרוג פסול ולא ידעתי מזה).

ניגשתי אל המו"ץ שישב באותה מכירה מטעם הרבנות, ואמרתי לו 'אם הרב רואה פה אתרוג עם נקודה שחורה זה לא פסול'. הוא חשב שאני עוד איזה טרדן שבא לשגע אותנו. הסברתי לו 'תשמעו! אני חושב שזה זן מיוחד של אתרוגים, שבכולם יש נקודה שחורה בשליש העליון'... הוא אמר לי 'אתה צודק, השנה קשה להשיג אתרוגים נקיים'. פתאום עלה לי בראש להסתכל על הזכוכית מגדלת,

ונזדעזעט: פשוט היה בזכויות נקודה שחורה, שגרמה למצוא בכל דבר נקודה שחורה.

לפעמים הנקודה השחורה היא בזכויות של המשקפיים שלנו, רק אנחנו תולים הכל בגורמים מסביב. העבודה היא לומר 'אין הדבר תלוי אלא בי', כמו שהגמ' בעבודה זרה (י"ז, ע"א) מספרת על רבי אלעזר בן דורדיא שחטא באיזה חטא ורצה לחזור בתשובה, והוא הלך וישב בין הרים וגבעות, ואמר "הרים וגבעות בקשו עלי רחמים". ההרים וגבעות ענו לו "עד שנבקש רחמים עליך, נבקש רחמים עלינו". וכך היה עם השמים והארץ, ועם הכוכבים והמזלות, עד שהוא קלט ואמר "אין הדבר תלוי אלא בי", והוא הניח את ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה עד שיצאה נשמתו, ויצתה בת קול ואמרה 'רבי אלעזר בן דורדיא מזומן לחיי העולם הבא'.

"ויפנו משם האנשים וילכו סדומה, ואברהם עודנו עומד לפני ה'" (בראשית י"ח, כ"ב). שמעתי ווארט חזק מהאברך החשוב הרב מאיר בן זמרה שליט"א: בבלעם כתוב "ויאמר אליו בלק לך נא אתי אל מקום אחר" וכו', "ויקחהו שדה צופים" וכו' (כ"ג, י"ג - י"ז). "ויאמר בלק אל בלעם לכה נא אקחך אל מקום אחר, אולי יישר בעיני האלוקים וקבתו לי משם" (כ"ג, כ"ז). כל פעם שלא הלך לבלעם הוא הלך למקום אחר, וחשב שאולי מקומו גרם שלא ילך לו ועכשיו הכל יהיה בסדר. אברהם אבינו לא תלה את מה שלא הולך לו בתפילתו בגורמים חיצוניים, אלא "עודנו עומד לפני ה'"! הוא המשיך והתפלל שוב ושוב באותו מקום, כי הוא תלה את הבעיה בעצמו ובתפילתו הקודמת שלא התפלל מספיק טוב.

אחת העבודות הגדולות שאדם צריך לעבוד על עצמו זה לא לתלות את כל הבעיות בדברים מסביב, אלא לומר בקול גדול ובאמת מכל הלב

'אין הדבר תלוי אלא בי'. לא הכוונה שאתה הרשע הכי גדול בעולם וכל הצרות באות 'בזכותך', אלא שאתה לא פורש מן הציבור גם לחובה, וכל אחד יש לו במה להתעורר.

באחד הכפרים התגורר עני מרוד שביתו היה ריק לגמרי מכל דבר מאכל. זה הגיע כבר למצב כזה שאשתו אמרה לו 'אני לא יודעת מה אתה צריך לעשות עכשיו, אבל בבקשה תלך תעשה משהו. אי אפשר להמשיך ככה'. הוא נכנס לחנווני עם דמעות בעיניים וסיפר לו את המצב. החנווני ארז לו כמה סלים מלאים בכל טוב, כשהוא מצפה לקריאות של התרגשות ותודה. במקום זה העני הסתכל עליו עם פנים חמוצות כשהוא מטיח לעברו – 'למה כל האנשים שבאים פה לקנות ביחד עם הסלים אתה מגיש להם גם כסף ואילו לי רק זה מה שהבאת?'. זעק עליו החנווני, 'אין לך בושה?! כולם משלמים בכסף גדול, אז הם מקבלים עודף. אתה שילמת משהו שאתה מבקש עודף?!'...

הקב"ה לא חייב לנו כלום. מאידך, אנחנו דורשים ודורשים. שילמת משהו שאתה מבקש עודף?!

להמשיך את החיזוקים

מִרְן שֶׁר הַתּוֹרָה רַבִּי חַיִּים קִנְיִבְסְקִי זְצוּק"ל הָיָה מַסְפֵּר מִיָּדֵי שָׁנָה בְּמוֹצָאֵי יו"כ אֶת הַסִּיפּוֹר עַל הַחֲמוּר, שֶׁקָּנָה אוֹתוֹ אָדָם אֶחָד שֶׁלֹּא הָבִין בְּגִדּוֹל חֲמוּרִים, וּמִמֵּילָא לָקַח לוֹ זֶמֶן עַד שֶׁהוּא קָלַט מִתִּי צָרִיךְ לַהֲגִישׁ לַחֲמוּר אוֹכֵל וְכַדּוּמָה. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הַחֲמוּר קָם בְּבוֹקֵר, וְחִיכָה שִׁיגִישׁ לוֹ אֶת הָאֲרוּחַת בּוֹקֵר לֵה הוּא רָגִיל אֲצֵל הָאֲדוֹן הַקּוֹדֵם. הוּא קָלַט שֶׁזֶה לֹא הוֹלֵךְ לַהֲגִיעַ, וְהוּא אָמַר לַעֲצָמוֹ 'כִּנְרָאָה הוּא חוֹשֵׁב שָׁאֲנִי כְּמוֹ בֶן אָדָם, שֶׁלֹּא יִקְרָה לוֹ כְּלוֹם אִם הוּא לֹא יֵאָכֵל אֲרוּחַת בּוֹקֵר. נִחְכָּה

לצהריים'. בצהריים גם לא הגיע כלום, והוא אמר לעצמו 'כנראה הוא חושב שאני כמו מלאך שגם ארוחת צהריים לא צריך. נחכה לערב'. הגיע הערב, וסוף כל סוף האדון החדש הגיש לו סעודה דשנה שבאמת היה שווה לחכות בשבילה. החמור התנפל עליה כמוצא שלל רב, ושכח במלוא מובן המילה שהוא היה כבר אדם ומלאך ומה לא...

אמר ר' חיים: כל יום כיפור אנחנו כאלו עדינים, מתפללים בכזה דבקות כאילו אנחנו אחד מן הגדולים. אח"כ בנעילה אנחנו כבר בטוחים במאה אחוז שאנחנו מלאכים. רק יוצא יו"כ, מגישים את האוכל בצאת הצום, ואנחנו מאבדים כל צלם אנוש וכל צורה שאולי היתה לנו קודם... העבודה היא לנסות להמשיך כמה שאפשר, עם האור של הימים האלה.

אחי ר' אלחנן שליט"א אמר לי פעם שהאברכים אוהבים לצחוק על הבחורי ישיבות שהם יגיעו לשמים וישאלו אותם מה הם למדו, והם יאמרו 'תגידו סברה אנחנו נפרוך אותה'... הוא הוסיף שהוא אומר על האברכים שהם יבואו לשמים וישאלו אותם מה הם למדו, והם ישאלו 'איפה יש שקע פה?'... זה לא חכמה למלאות את המחשב כשבהגיע הזמן לא נוכל לומר את מה שכתבנו שם. העבודה היא לאגור בימים אלו כשאנחנו מחוברים לשקע - חיזוקים בעבודת ה', ולהשאיר אותם איתנו שיהיו זמינים גם כשאין שקע באזור שלנו. להמשיך כאמור עם האור של הימים הנוראים הלאה.

מערכת 'א אידישע הארץ' מאחלת לכלל הקוראים החשובים שנה טובה ומתוקה, שנתבשר אך ורק בשורות טובות ישועות ונחמות ונזכה כבר לגאולה השלמה ברחמים אכ"ר.

